

MARKKU ROPPONEN

KUHALA

JÄ HORNANKATTILA

— TAMMI —

MARKKU ROPPONEN

KUHALA

JA HORNANKATTILA

TAMMI

HELSINKI

MARKKU ROPPONEN

Kuhala ja epätarkka-ampuja, 2022
Kuhala ja kaimaanin hymy, 2022
Kuhala ja kuuma kultahippu, 2021
Kuhala ja salaiset seuralaiset, 2020
Hautaustoimisto Wähähäppinen, 2019
Koirapuistoromaani, 2018
Kuhala ja haudan pitkä varjo, 2017
Kuhala ja isku Helsingissä, 2016
Kuhala ja vapaa pudotus, 2015
Kuhala ja tuomitut, 2014
Kuhala ja jokimurhat, 2013
Kuhala ja yöjuna, 2012
Kuhala ja vanginvartijan mandoliini, 2011
Kuhala ja kevään ensi ruumis, 2010
Kuhala ja hautausmaan risteys, 2009
Suru aika päättyy, Kuhala, 2008
Kuhala ja kuoleman hipaisu, 2007
Kuhala ja takapihojen tuonenvarjo, 2006
Linnut vaikeenevat, Kuhala, 2005
Kuhala ja viimeinen kesävieras, 2004
Kuhala ja musta juhannus, 2003
Puhelu kiusaajalta, 2002 (Kuhala ja puhelu kiusaajalta)
Lavastus, 2000
Elämymatka, 1999
Siivestäjät, 1997
Naisiin, 1995
Isän kädestä, 1995 (yhdessä Timo Parvelan kanssa)
Viimeinen auringonnousu, 1994
Paholaisen kiireet, 1993
Mies katoaa sateeseen, 1992
Kuolemanuni, 1991
Pronssijuhlat, 1990

© Markku Ropponen ja Tammi, 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-5681-8
Painettu EU:ssa

1

Päivystyksen vuodepaikat oli erotettu toisistaan vaaleansinisin verhoihin. Niissä oli vekit ja ne laskeutuivat puolen vaaksan päähän lattiasta. Ehkä väri vihjaisi taivaan iloihin, Kuhala oli tainnut nähdä samanlaiset verhot erään maalaishautaus-toimiston ikkunassa ratkoessaan takavuosina muuatta kipeää toimeksiantoaan.

Hänen pilttuunsa numero oli yksitoista. Elettiin lokakuusen sunnuntain aamuyön tunteja. Henkilökunta ravasi jaksamassa lohdutusta ja kipulääkkeitä, mittaamassa verenpainetta, happisaturaatiota ja jäännösvirtsan määrää. Välillä piti rauhoittaa sekakäyttäjää, joka oli telonut itsensä vereslihalle, tai käydä tarkentamassa houreiselle vanhukselle, että tämä lepäsi parhaillaan sairaala Novassa Jyväskylässä eikä hurjastellut velipojan kanssa napakelkalla Saimaan jäällä. Puhetta, voivotusta ja ajoittaista kiroilua rytmitti sairaalaelektronikan piipitys, ja kun ensihoitajat kantoivat sisään uuden potilaan, ihmeteltiin mihin hän mahtuisi. Ei ainakaan tänne, ehkä sitten parkkihalliin tai pääsisäänkäynnin tuulikaappiin.

Kuhala oli tarkkailtavana sydänoireiden takia. Ne olivat kouraisseet vähän ennen nukahtamista noin vartti sen jälkeen, kun hän oli sammuttanut valon, kääntänyt kylkeä ja

kiittänyt luojaansa eletystä päivästä sekä toivonut muutaman lisää. Pumppu oli pyrähtänyt kiitolaukkaan, kaulan seutua puudutti ja kylmä hiki kihosi otsalle. Hän oli pannut valon palamaan, kurottanut ikkunan auki ja tuijottanut sen heijastamaa kalpeaa naamaansa. Elettyjen vuosien lisäksi siinä erottui pelon hehkua. Huimasi, vähän etoikin. Sängyn ääressä matolla uniaan tuhistellut koiravanhus Hippu oli noussut istumaan villavan kankkunsa varaan ja tuijottanut isäntäänsä hiukan samein katsein.

Lasillinen vettä ja kaikenlaiseen hätään suositeltu sisään ja ulos -tyyppinen hengitysharjoitus ei ollut auttanut. Auttaisiko tujaus Haddington Housea, mieliviskiä jonka savunkarvas petrolinmaku oli hellien pehmentänyt olotiloja vuosien varrella? Tuo skottilaisen nummitislaamon uute oli saavuttanut myyttiset mittasuhteet Kuhalan elämässä jopa niin, että joku tuntematon (tyytyväinen asiakas, parannuksen tehnyt konna?) oli lähettänyt hänelle sitä lystikkään viiden litran pullon. Mukana oli tullut HH-tarroja, juliste ja tislaamon perustajan nimikirjoitus. Megakokoinen pullo nökötti jakkaralla olohuoneen nurkassa hieman tyyliä sisustusratkaisuna. Oheistuotteet Kuhala oli arkistoinut kaappeihinsa.

Räpistelevää sydäntään kuulosteleva Kuhala oli syynä jättipulloa ja arvellut, ettei hänellä olisi riittänyt voimia sen kallistamiseen. Pienempiä pulloja ei ollut tarjolla, ne oli juotu. Koskettava tragedia: kuuluisa jyväsyläläisetsivä löydetty tukehtuneena viskiin ympärillään röykkiö pullon sirpaleita.

Vaihtoehdoksi oli jäänyt soitto päivystyksen numeroon ja sekin oli verottanut voimia, koska tiukkapipo toisessa päässä oli epäillyt Kuhalaa luikurin laskettelijaksi. Sisäänpääsyseulan läpäisi lähinnä se, jonka jalka oli katkennut tai pää irronnut. Tavalliset aivastelijat ja taivastelijat tukkivat paitsi linjan myös avun todellisilta tarvitsijoilta.

Kuhala oli sanonut tilaansa tyyliä arvioivalle sairaanhoitajalle, että tulisi vaikei haluttukaan, ja oli katkaissut puhelun. Sen jälkeen hän oli tilannut taksin ja sitä odotellessa soittanut naisystävälleen Päiville kysyäksään, voisiko tämä tulla huolehtimaan Hipusta. Päivi oli luvannut, totta kai. Kuhala oli korostanut, ettei hänellä hengenhätää ollut ja että hän pistäytyisi vastaanotolla vain varmuuden vuoksi.

Mistä hän oli jutellut taksikuskin kanssa? Sähköautojen hankintatuesta, yöllisten kaahaajien kelvottomuudesta vai kaupungin viranhoidtajien leväperäisyydestä? Oliko hän jutellut mistään, oliko hän yrittänyt sinnitellä elossa? Sitä oli vähän vaikea muistaa mutta sen hän muisti, että halvatun kyyti oli maksanut melkein neljäkymppiä.

Kuhala hätkähti puolihorteesta ja kiskoi ylemmäs sairaalan tarjoamia löysiä yöhousuja. Verhoa raotettiin. – Mitenkäs täällä jaksetaan?

Sairaanhoitajalla oli tyylikkäästi muotoiltu parta, ruskeat silmät ja äänessään aidon empaattinen nuotti, joskin saattoi se olla harjoittelunkin tulosta. Hänen käsivarteensa oli tatuoitu pasuunanpuhaltajaenkeli ja teksti *Lord is my Savior*. Kuhala sanoi olonsa kohentuneen, ehkä tässä selvittäisiin. Monien rutiinitoimenpiteiden ohella häneltä oli otettu myös ekg eikä siinä ollut mitään mikä olisi antanut aihetta kiiruhtaa leikkaussalin puolelle. Hengitys kulki, enää ei puuduttanut, puristanut eikä edes hikoiluttanut. Ehkä helpotuksen oli suonut pistoksena annettu lääkitys, jossa tuntui olevan tehoa hyvinkin Haddington-tujauksen verran.

Jossain vaiheessa paikalle ennättänyt lääkäri oli punninnut nuoren kollegansa kanssa potilaan sydämen ultraäänitutkimusta, joka tehtäisiin ruokatorven kautta ja jolloin

saataisiin selville yhtä ja toista, mutta hanke tuntui typistyvän siihen. Perusongelman, vuotavan hiippaläpän kontrollifrekvenssiä oli kenties syytä tihentää. Molemmat olivat rientäneet seuraavan asiakkaan luo ja jättäneet Kuhalan pohtimaan olemassaolonsa rajallisuutta.

– Teillä taitaa olla aina kiire? Kuhala sanoi hoitajalle.

– Miten sen nyt ottaa. On tässä sutinaa mutta en minä tätä vielä kiireeksi kutsuisi, hoitaja hymyili.

– No, minä voin lähteä saman tien kotiin helpottamasta ruuhkaanne. Taisi olla jotakin ohimenevää.

– Jos nyt mietitään aamuun, hoitaja virkkoi ja asensi kasvoilleen rahtusen raukean yövuorohymyn. Hänen toiseen käsivarteensa tatuoitu hiilihankomies oli hiukkasen risti-riidassa pasunistienkelin kanssa mutta ehkä nuo teemat symboloivat vain hyvän ja pahan ikaikaista kamppailua.

Kuhala pyysi sairaanhoitajalta juotavaa ja lisäpeittoa. Jalvoja tuppasi palelemaan. Molempia luvattiin tuoda, hoitaja livahti matkoihinsa. Verhojen välisestä raosta näkyi, kuinka joku raahautui tippatelineen kanssa vessaan tai mahdollisesti jatkamaan baarikierrosta, joka oli tyssännyt päivystyskäyntiin. Kuhala oli vähän huolissaan sängyn alle hätäisesti sullotuista kampeistaan, etenkin lompakostaan ja kännykäs-tään, jotka saattaisivat valahtaa lattialle ja siitä teille tietämättömille. Hän kurkisteli hiukan ponnettomasti sinne, missä omaisuus lojui, puhisi omiaan ja nukahti.

Hän näki eroottisesti virittyntä unta Päivistä, havahtui hereille ja ihmetteli hetken missä oli. Oli hiljaista ja rauhallista niin kuin pahinkin tuska ja valitus taukoaisi edes toviksi ennen aamua. Jalkovälin paikkeilla erottuva peiton kohouma todisti, että Päivi-uessa oli ollut ytyä ja ettei kenkkuileva sydän kyennyt lannistamaan ihan kaikkea ylikypsään keskikään ehtineessä miehessä.

Kuhala ja Päivi Kahilainen olivat löytäneet toisensa Kualan viimeisimmän keissin yhteydessä, jossa Kuhala oli ratkaissut pari henkirikosta ja paljastanut maan sisäministerin murhayrityksen tekijät. Suhde oli alkuaan ottanut kipinää parinkymppin velasta, aina ne jostain kipinän saivat, ja loimahtanut jo seuraavien viikkojen kuluessa kunnon roihuun.

Päivi ansaitsi elantonsa eläintenhoitajana keskustassa sijaitsevalla eläinlääkäriasemalla. Hän kuului siihen suorakäyttöiseen ihmislajikkeeseen, joka ei arkaillut ilmaista sen paremmin tunteitaan kuin mielipiteitäänkään ja hallitsi elämän monenlaisia käytäntöjä ainakin tuplaten Kuhalaan verrattuna. Sellainen oli saanut yksityisetsivän hommia himmailevan leskimiehen suojauksen pettämään, polvet veteliksi ihastuksesta ja ehdottamaan, jos nyt ei sentään kihloja, niin ainakin tiivistä kanssakäymistä. Päivi oli suostunut mutta sillä ehdolla, ettei muutettaisi asumaan yhteen. Se sopi Kuhalalle. Olihan totta, että samoissa nurkissa luuhailu saattaisi altistaa eripurana kipinöinnille herkemmin kuin luuhailu kahdessa eri osoitteessa. Kuka kaipasi eripurana?

Nyt oli tällaista yhteiseloa kestänyt jo runsaan vuoden.

Erektio lopahti, peiton kohouma silisi. Kuhala maiskutti kuivaa kitalakeaan. Sairaanhoidaja ei ollut tuonut lupaa-mansa juotavaa. Kenties hän oli unohtanut, ehkä hänellä oli tärkeämpää toimitettavaa kuin mehupurkki.

Verhon takaa numero kahdestatoista kuului ähkäisy ja sitten kuiskaten. – Hoitaja, hoitaja...

Sama uusiutui jonkin ajan kuluttua. Kuhala yskäisi ja sanoi hädänalaiselle, että tämä voisi painaa kutsunappia, joka toisi apua.

– Ei löydy.

– Se on ainakin minulla sängyn reunalla putkessa. Ihan tuossa ulottuvilla.

– Mutta kun täältä ei löydy.

Kuhala ehdotti soittavansa itse ja sitten kun hoitaja saapuisi, hän vinkkaisi oikean punkan. Niin tehtiin, pian päivystyksen nurkissa kiiri hätätilasaundi ja katossa Kuhalan vuodenumeron kohdalla alkoi väikkyä punainen lamppu. Vierähti jokunen kotva, ennen kuin paikalle riennettiin.

Kuhala selvitti tilanteen hoitajalle, joka siirtyi numero kahdentoista verhojen taa. Ne heilahtelivat, kuului rivakoiden parannustoimien aiheuttamia ääniä, tynnyttelevää puhetta ja aika ajoin potilaan kärsimyksen ähinää.

Kuhala ei saanut enää unta. Hän hinautui istumaan punkan reunalle ja ihmetteli, kuinka muutama tunti sairaalassa saattoi saada olon tuntumaan erittäin potilaalta. Ikään kuin hän olisi maannut täällä viikkoja. Helvetti, ei häntä enää mikään vaivannut. Kohtaus oli ollut pelkkä ohimenevä kirpaisu, jollaisiin oli syytä totutella eikä heittäytyä hysteeriseksi päivystykseen rimpauttelijaksi. Seuraavaa tutinaa varten oli syytä varata neljänneslitran annos sydänkohtaus-Haddingtonia. Hän sijoittaisi sen keskeiselle, helposti saatavissa olevalle paikalle huushollissaan ja kajoaisi siihen vain hädän tullen. Ehkä tällaisia lääkinnällisiä annoksia voisi olla useampiakin. Yksi vessaan, yksi olohuoneeseen, yksi takapihalle lepotuolin lähettyville ja niin edelleen.

Ehkä ideasta ei kannattanut kuitenkaan kieliä kenellekään, ei edes Päiville. Ei tuuma oikein käynyt kevennyksestäkään. Halusiko hän todella kuulua niihin reliikkeihin, joiden mielestä alkoholi auttaa kaikkeen?

Kuhala kyykistyi, hamusi kännykkänsä sängyn alta housujen taskusta ja lähetti Päiville sydänhymiöitä, rakkaudentunnustuksen, terveiset Hipulle sekä arvelun, että pääsisi aamulla palaamaan kotiin.

Sitten hän paneutui vaakatasoon ja veti peiton ylleen. Myös

numero kahdentoista potilas taisi olla hereillä, joten ääntään madaltaen Kuhala kysyi häneltä, oliko olo helpottunut.

– Kiitos vaan, paremmalta tuntuu... On tämäkin... Eilen minä vielä toimittelin askareita kuin ei mitään ja nyt makaan täällä toisten hyysättävänä.

– Niin se menee. Kukaan ei tiedä huomisesta. Saanko kysyä, mikä vaivaa?

Mies piti mielteliään tauon, sitten hänen äänensä suodattui verhon takaa ohuena ja väsähtäneenä. Häneltä oli höylätty eturauhanen alkukesästä eikä leikkaushaava tahtonut parantua millään. Se tihkui ja siitä irtosi hyytymiä, jotka tukkivat virtsaputken. Oli luvattu, että toiminnot palautuisivat ennalleen noin kuukaudessa. Nyt kuukausia oli kulunut neljä ja tämä oli kolmas kerta, kun hänelle oli tullut äkkilähtö päivystykseen ennen kuin rakko halkeaisi, munuaiset pettäisivät tai kivut saisivat huutamaan suoraa huutoa. – Sitä kun on tottunut, että neste tuolta alapääosastolta tulee kirkkaan keltaisena eikä mehutiivisteiden punaisena.

– Huh huh, Kuhala myötäili mutta päätti olla raportoimatta omista eturauhasvaivoistaan, joita ehkäistäkseen naposteli pillereitä. Hän kuittasi oman käyntinsä syyn parilla vähätteleväällä lauseella ja uskoi, että luonto ja aika auttaisivat naapurinkin vaivoihin.

– Noita sanoja urologikin käytti. Luonto ja aika, justiin samoja sanoja. Auttaahan ne. Luonto ja aika tekee lopulta selvää meistä jokaisesta niin, ettei enää ole riesaa kusiummesta eikä oikkuilevasta pumpustakaan.

– Totta, Kuhala sanoi ja korjasi pielustaan.

– Minä makaan nyt kytkettynä kestopatettiin ja tuosta pussista valuu huuhteluliuosta rakkoon, mies tarkensi tilannettaan.

– Vai niin. Katetreista puheen ollen ne eivät ole mikään

modernin ajan keksintö, Kuhala tiesi. – Olette ehkä kuullut Benjamin Franklinista. Hän eli tuhatseitsemänsataaluvulla, oli yksi Yhdysvaltain perustuslain kirjoittajista ja keksi ukkosenjohdattimen. Mutta ei siinä kaikki, hän kehitti myös taipuisan katetrin virtsavaivoista kärsivälle veljelleen.

– Ukkosenjohdatin ja kusenjohdatin, mies verhon takana tuumasi.

– Täsmälleen. Ja perustuslaki. Sitä oli moniosaajia jo tuohon maailmanaikaan.

Miehet pohdiskelivat hetken mistä materiaalista Franklinin katetri mahtoi olla, kunnes laajensivat aiheita omiin elämänvaiheisiinsa. Kerrottiin synnyinseudut, koulunkäynnit, ammatit, harrastukset ja jopa perhesuhteet.

Mies sanoi olevansa pienyrittäjä. Hän ei ollut tavannut koskaan yksityisetsivää ja halusi tietää, miten Kuhalan leipä irtosi.

– Milloin mitenkään, on tässä vääntöä piisannut. Olen jo eläkkeellä.

– Etkä enää ota vastaan toimeksiantoja?

– Vain sellaisia, joiden palkkioneuvottelut alkavat viisimeroisista luvuista, Kuhala veisteli. Tuntui oudolta sanoilla toisen kanssa, jonka kasvoja ei nähnyt. Ei kai sänkyjen väliä ollut puoltatoista metriä enempää mutta jotenkin arvelutti vetää verhoakaan edestä. Ehkä se ei ollut luvallistakaan.

Mies oli vaiennut, kuului selvittävän kurkunkantimiaan ja kysyi äkkiä, voisiko Kuhala kuitenkin poiketa päätöksestään. Hän sanoi sen varovasti, ääntään säännöstellen ja kuin olisi joutunut harkitsemaan pyyntöään.

– Ai siitä viisimeroisesta? No en.

– Taidat olla Kuhala? Ei näillä main muitakaan yksityisetsiviä ole, mies jatkoi. – Sinusta on kirjoitettu paljon.

Kuhala ei myöntänyt eikä kieltänyt, vaikka vähän teki mieli mainita piakkoin ilmestyvät yksityisetsivämuistelmat.

Tarkkaan ottaen hän mietti rupattelun lopettamista. Ei kai mies kipuineen ja katetreineen olisi kyennyt siirtymään verhon takaa läheisemmälle neuvotteluetaisyydelle, mutta vaikeneminen tuntui toisaalta sopimattomalta nyt kun oli alkuun päästy. – Olen pahoillani, ei se vaan käy. Taisin jo mainita, että olen eläkkeellä. Ja aika huonossa kunnossa.

Toimeksiantojen torppaaminen luontui nykyään sangen sujuvasti. Asia oli tehtävä selväksi heti eikä kierrellen eikä ainakaan niin, että toiveen esittäjä olisi kerinnyt kertoa mistä kenkä puristi.

Mies ei kuitenkaan luovuttanut. Hän sanoi olevansa maksukykyinen, joskaan ei ehkä viisinumeroiseen summaan asti mutta toisaalta tarjolla oleva toimeksianto oli helppo ja lyhytkestoinen. – Parin päivän juttu, hyvä jos sitäkään. Luonnehtisin sitä enemmänkin vartiointitehtäväksi. Teikäläisillä on varmaan jonkinlainen perustaksa plus mahdolliset juoksevat kulut. Maksan tuplapalkan. Siitä tuskin kertyy esittämäänne isoa summaa mutta saisitte silti kunnan korvauksen. Niin, nimeni on Sulo Sunkuppi.

Tuntui kuin mies olisi hivuttautunut lähemmäs verhoa. Kuhala kuuli miehen hengityksen kiihtyvän ja erotti verhon läpi hänen hahmonsaa liikahtavan natisevalla sairastuoteella. Sitä menoa katetriteline kaatuisi ryskyen, sitä menoa eturauhasen leikkaushaava aukeaisi uudelleen ja taas tarvittaisiin hälytysnapinpainajaa.

– Rauhoittukaa, minä en...

Sulo Sunkuppi ei rauhoittunut eikä välittänyt Kuhalan estelyistä. Hän pohjusti toimeksiantotarjoustaan sanomalla, ettei poliisin apuun voinut nojata ja että Kuhala oli hänen viimeinen toivonsa. Kohtalolla oli sormensa pelissä, eivät kai he muuten olisi ajautuneet vierekkäisille vuoteille päivystyksessä?

2

Kuhala pääsi lähtemään ennen puoltapäivää sen jälkeen kun hänen sydämensä oli ultrattu ja todettu, että hiippaläpän vuodon vaikeusaste oli kakkostasoa neljän asteikolla. Sydämen kummassakaan kammiossa ei ilmennyt havaittavaa laajentumaa eikä pumppausteho ollut kärsinyt sitten edellisen kontrollin. Jos olo huononisi ja ylämäessä äityisi puuskututtamaan tavallista enemmän, hänen olisi otettava yhteyttä. Lähetä ruokatorviultraan pantaisiin joka tapauksessa tulemaan muutaman kuukauden kuluttua.

Miten huojentavaa, miten ihanaa hengitellä ulkoilmaa, jossa erottui kevyt keskipäiväsmog, ripaus syksyn kosteaa ja aavisteleva tuulahdus tulevaa talvea. Kuhala lähetti Päiville viestin selviämistään asiaankuuluvien lemmenvaloin, jotka taisivat olla tavanomaista kiihkeämmät nyt kun terveystilanne oli tilapäisesti ohi: *Tulen bussilla, muruseni.*

Päivi vastasi noin puolen minuutin kuluttua yöpyneensä Kahlurannassa ja jättäneensä Hipulle muonaa ja raikasta vettä ennen töihin menoa. *Olet elämäni valo, armaani.* Kuhala sujautti kännykän taskuunsa kasvoillaan mielevä hymy kuten ainakin miehellä, jonka parisuhde toimii ja joka on vastikään väistänyt äkkikuoleman.

Hän otti suunnan kohti bussipysäkkiä muttei ehtinyt montakaan askelta, kun vierelle liukui hopeanhohtoinen saksalaisvalmisteinen katumaasturi. Sivuiikkuna avautui, sisältä kurotuttiin haastelemaan. – Kuhala!

Auton moottori ei päästänyt minkäänlaista ääntä. Kyse saattoi olla täyssähkömallista, kyse saattoi olla noin sadantuhannen euron pirssistä. Tyrkyttäytyjä hymyili. Hänellä oli leveät leukaperät, ehjä hammasrivistö, ikää ehkä rapiat viidenkymmenen ja taipuisat, pieteetillä parturoidut hiukset. Ne olivat harmaantuneet juuri sopivilta kohdin. Vaikka hymy oli hiukan kärsivä ja miksei myös kärsimätön, oli aistittavissa, että tässä sompaili joku, joka oli maistanut menestystä elämässään.

– Niin?

– Saanko tarjota kyydin?

– Jos olet luvaton taksi, ei kiitos, Kuhala vastasi ja virnisti.

Oliko miehen äänessä jotakin tuttua?

– Tavattiin aamuyöstä päivystyksessä.

Kuhala vain nyökkäsi miettien, että tuskin joku sairaalan henkilökunnasta tuollaisella loistoautolla tulisi brassailemaan. Miehen oli ajettava Kuhalan askelluksen tahtiin mutta se ei näyttänyt haittaavan. Hän tarkensi aamuöisen tapaamisen luonnetta. – Emme olleet kasvotusten.

– Okei, Kuhala vastasi, muisti punkka numero kahden-toista ja alkoi miettiä ääneti miehen nimeä: Teekuppi, kahvikuppi, munkuppi, kenen kuppi... Sunkuppi... Sulo Sunkuppi, no niin, tulihan se sieltä. – Kiitos vaan tarjouksesta. Taidan kuitenkin ottaa bussin. Pidän kovasti bussimatkoista. Reitin varrella sopii ihastella kotiseutua, samalla tulee suositua joukkoliikennettä.

Miten helvetissä mies oli tunnistanut, tuskin äänen perusteella? Aikoiko hän tuputtaa toimeksiantoaan ilmaisen kyydin varjolla? Se oli luultavaa, se oli pelättävissä. Kuhala

tihensi askeltaan. Oliko hänen naamansa muka paistatellut niin tiuhaan lehtien palstoilla, että hänen olisi harkittava naamioitumista. Oliko muistelmista ollut mainoksia, ennen kuin ne olivat edes ilmestyneet?

Sulo Sunkuppi ei luovuttanut vaan peesasi rinnalla. Nyt oli edetty sata metriä, pysäkki siinsi suoran puolivälissä. Kuhala harkitsi ovelaa harhautusliikettä tai jopa kipaisua takaisin kolossaaliseen, mustanpuhuvaan sairaalaan jostakin sen sivuovesta, mutta luovutti viimein ja kapusi kyytiin.

– Mikäpä siinä sitten, jos näin auliiksi heittäydytään... Asun Kahlurannassa. Se on uudehkoa asuntoaluetta eikä lähelläkään suuntaa, mihin keula nyt osoittaa. Pitää mennä tuonne päin, etelään.

– Ei hätää, kiepsautan takaisin seuraavassa liikenneympyrässä, Sunkuppi sanoi ja painoi kaasua.

Jo hyvissä ajoin ennen kiertoliittymää hän uudisti toimeksiantotarjouksensa, kuten Kuhala oli uumoillut.

– Kyse on eräästä omistamastani varastosta ja tehdashallista.

– Sinäkin pääsit jo pois? Kuhala vastasi kuin ei olisi kuulutkaan miehen aloitusta.

– Ei ne kauan makuuta. Paikat on auenneet, taas lorisee ja sitten kun alkaa uudelleen jumittaa, ei muuta kuin takaisin. Ylitän kohta sairaalan asiakkaiden maksukaton, saan katetroinnin pian puoleen hintaan. Ehdottivat itsekatetrointia. Sanoin ettei onnistu. Mieluummin työnnän partateriä aivoihini. Muuten, ei tämä ole rahasta kiinni, tämä minun työasiani. Saat kolminkertaisen korvauksen, saat bonukset. Sinusta on ollut aika mairittelevaa tekstiä siellä sun täällä.

– Mitkä ihmeen bonukset? En minä halua bonuksia, vaan lepäämään kotiini, Kuhala totesi.

– Järjesty. Jos ei ole kuitenkaan kiirettä, ehkä käväistään hiukan siellä varastohallilla.

– Millä varastohallilla? Kuulehan, koirani odottaa minua. Se ahdistuu yksin.

– Ai Hippu? Ei tässä mene tuntiakaan. Kyllä Hippu jaksaa odottaa, uskollinen ystävä.

– Mistä sinä Hipun nimen tiedät? Kuhala kysyi ja mietti, oliko Sunkuppi hullu vai paahtoiko menemään voimakaiden särkylääkkeiden yläpilvessä. Hautoiko hän katalia, oliko työtärjous pelkkä hämäys ja pian raikaisi toisenlainen totuuden torvi?

– Olen lukenut myös koirastasi. Sitä paitsi hoit sen nimeä yöllä unissasi jonkun Päivin lisäksi. Hän lienee vaimosi.

Kuhala huokaisi tohtimatta kysyä kumpaa elämänsä sulostuttajaa oli hokenut enemmän, Hippua vai Päiviä. Harvoin hänet oli kidnapattu yksityisetsivän tehtäviin mutta jos Sunkupin peräänantamattomuus oli näin sitkasta laatua, autoiko tässä rattiin tarraaminen tai edes hyppääminen pois vauhdissa?

Tultiin Keuruun tielle. Meno oli tasaista, ylellisen joutuisaa ja niin äänetöntä, että Kuhala nojautui taaksepäin istuimessaan ja soi muutaman ajatuksen sille, mitä muuta oli mahtanut hokea unissaan. Hän vilkuili syrjäsilmillä Sunkuppia, jonka kasvoille oli laskeutunut huolen varjo sitä mukaa kun mies selvitti ongelmaansa.

Sunkuppi toimitti alihankkijana kattilankansia puolustusvoimien uusiin, motorisoituihin kenttäkeittiöihin. Hän oli allekirjoittanut kasan tärkeitä ja suoraan sanoen rahakkaita sopimuspapereita sen jälkeen kun hänen kehittämälleen kattilankannelle oli näytetty vihreää valoa vaativien testien jälkeen. Enää puuttuivat viimeiset varmistelut ja muutama ratkaiseva nimi pumaskoihin.

Kuhala kuunteli ihmeissään eikä kysynyt miten kattilankansia kehitetään. Hän ei ollut erikoistunut kenttäkeittiöi-

hinkään ja muisti vain muutaman kohtauksen Väinö Linnan suurteoksesta, missä kirjan päähenkilöt olivat purnanneet laihasta rokasta soppatykin äärellä. – Jaaha, vai niin, mitenkähän tämä liittyy minuun? En ole kokki ja muutenkin aika tottumaton antamaan suosituksia kenttäkeittiösapukoista.

Oli ajettu vajaa puoli tuntia. Sunkuppi vilkaisi Kuhalaa, hiljensi vauhtia ja pani suuntavilkun päälle hiukan ennen Kuohun kylää. Tie muuttui kuoppaiseksi, syksyn sateiden kaluamaksi ränniksi ja vihjaisi, etteivät Sunkupin varannot olleet ainakaan vielä riittäneet logistiikan kohennukseen sikäli kuin tosiaan oltiin menossa hänen kattilankansitehtaalteen. – Minua on uhkailtu.

– Kateellinen kilpailija?

– Eipä ole määritellyt tarkemmin asemaansa saati henkilöllisyyttään.

Noin kilometrin keinahtelevan ajon jälkeen tultiin asfaltoidulle ja aidatulle piha-alueelle, jolle oli pystytetty pulpettikattoinen aaltopeltihalli. Sen räystäsrajaan pultatussa vaatimattomassa kyltissä luki ”S. Sunkuppi Oy”. Samanlaisiin virkaheittoihin ja maalia kaipaaviin rakennelmiin saattoi törmätä matkan varrella pitkin Suomen niemeä. Aika monessa vallitsi hiljaiselo, oli pantu lappu luukulle ja unelmat olivat rauenneet huonojen konjektuurien takia. Täällä oli kuitenkin lykästännyt, armeija tarvitsi ohjusten, hävittäjien ja tankkien lisäksi myös kattilankansia.

Parkissa seisoj paku ja sinapinkeltainen vanha Volvo. Sunkuppi ei pitänyt kiirettä jalkautumisessa kuin olisi antanut Kuhalan rauhassa luoda vaikutelman edessä kohoavasta bisneskeitaasta, piha-alueen pressuilla peitetystä joutorojusta ja kattoa laikuttavasta ruosteesta. Kovin oli lohduitonta. Kenties osansa moiseen oli lokakuaisella rospuutolla ja tontinreunuspajukolla, jonka viimeisiä lehtiä pohjoistuuli viskeli ilmaan.

- Teette siis täällä kenttäkeittiön kattilankansia?
- Emme. Olen suunnitellut ne ja tilannut Kiinasta.
- Niinpä niin, jostakin halpojen hintojen uiguurivers- taasta?

Sunkuppi päätti olla vastaamatta Kuhalan lohkaisuun. Kannot tuotiin maahan konttitavarana ja varastoitiin halliin. Niistä puuttui vain tiivisteet.

- Olen tottunut kuulemaan kannen tiivisteistä auto- korjaamoissa mutta totta, kaipa kattilankansiinkin tiivisteet tarvitaan. Ainakin soppatykkien kansiin.

- Sen työn teemme täällä, nimittäin tiivisteiden liimauk- sen.

- Eivätkö kiinalaiset osaa valmistaa tiivisteitä?

- Sain parhaan tarjouksen Intiasta.

- Ja liima tulee Vietnamista?

- Se on kotimaista, Sunkuppi vastasi jotenkin poissa- olevana ja tähysti hallin katolle pudonnutta karahkaa.

- Mikähän minun panokseni tässä kaikessa mahtaisi olla? Kuhala kysyi eikä tuntenut mainitsemisen arvoista houku- tusta lähteä tutustumiskierrokselle sisätiloihin.

Sunkuppi oli ajattanut hänet tänne hylkiölään puoli- pakolla ja istui nyt virtsaummestaan päässeen euforiassa, saamatta vieläkään pukahdettua mistä kiikasti. Mitä ylipää- tään olivat motorisoidut kenttäkeittiöt? Ehkä en edes kysy, Kuhala ajatteli ja nousi kyydistä nyt kun Sunkuppikin irtosi ratin takaa liikekannalle hiljaisen hetkensä päätteeksi.

- Tänne on tulossa keskiviikkona tarkastaja pääesikun- nan materiaaliosastolta. Haluan että otat sitä ennen selvää, kuka lähettelee minulle uhkauksiaan. Haluan että estät nii- den toteutumisen.

- Minä luulin, että olet allekirjoittanut paperit ja diili on pulkassa?

SIINÄ VASTA SOPPA, KUN KATTILA PUUTTUU!

Kuhalan sydän oireilee muutenkin kuin ihanan Päivin vuoksi, ja eläköityminen houkuttelee. Heikkona hetkenään hän suostuu yövirtijaksi tehdashalliin, jossa viimeistellään kansia huippusalaiseen kenttäreittiin. Armeija marssii vatsalaa ja Yrjö Ykkösen lisäosat ovat sen mukaiset, aina ulosvedettävästä maustehyllystä Nato-yhteensopivaan konekivääriin. Kun keksinnön prototyyppi varastetaan, Kuhala saa toimeksiannon puolustusvoimilta. Hippu-koiran ei auta kuin huokaista, taas sitä mennään.

”Suomen viihdyttävin dekkarisarja.”

- KANSAN UUTISET -

9 789520 456818

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5681-8